

"Zât-ı Bâki-i Hayy-ı Kayyûma baktıkça ve iman dahi hayata hayat ve ruh oldukça, hem bekà bulur, hem bâki meyveler verir. Hem öyle yükseklenir ki, sermediyet cilvesini alır..." İzah eder misiniz?

Allah'ın varlığına, birliğine, isimlerine ve sıfatlarına hizmet eden varlıkların, eşyaların, mahlukatın bir an bile vücudları, baki olmaları ve bakiye mazhar olmaları için yeterlidir. Allah, kendisine hizmet eden eşyayı zayi etmez, yokluğa mahkum etmez, onlara bir beka payesini mutlaka verir, demektir.

Mesela, **bir çiçek** kısa bir müddet Allah'ın güzel isimlerine bir ayna olsa ve onların mana aleminde görünmelerine bir vesile olsa, o çiçek birçok yönden bekaya, yani sonsuzluğa kavuşmuş olur. Sermedi (*sonsuz*) isimlerin aynaları da sermedi olur.

Eşyanın sermedi olmasının bir örneği ezeli ilimde bulunan ve manevi ve ilmi bir vücuda sahip olan, aynı zamanda latif ve ince bir hayata mazhar olan **ayan-ı sabittir** ki, eşyanın bu boyutu malumat olarak ezeli ilimde ezeli bir malum olarak vardır.

Ahirette manzara olarak ebedi olması, alem-i misalde imaj olarak ebedi olması, cennette istihdam açısından ebedi olması gibi, eşya birçok boyutta sermediyete mazhar olmaktadır. **Hakiki varlık**, hakiki anlamda bir yokluğa müsaade etmiyor. Allah var olduğu için adem-i mutlak yoktur. Dolayısı ile eşyanın yok olması mümkün değildir.